

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ГІДРОЛОГІЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 103 Науки про Землю
галузі знань 10 Природничі науки
Освітня кваліфікація: Бакалавр з наук про Землю

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки

Голова Вченої ради

 /Анатолій ЦЬОСЬ/

(протокол № 7 від "28" 08 2023 р.

Освітня програма вводиться в дію з 1.09. 2023 р.

Ректор /Анатолій ЦЬОСЬ/

(протокол № 7 від "25" 08 2023 р.

Луцьк – 2023

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма **Гідрологія**
спеціальності **103 Науки про Землю**
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
розроблена робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові членів робочої групи	Науковий ступінь та / або вчене звання	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, найменування посади)
Забокрицька Мирослава Романівна, гарант освітньої програми	кандидат географічних наук, доцент	доцент кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки
Фесюк Василь Олександрович	доктор географічних наук, професор	професор кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки
Нетробчук Ірина Марківна	кандидат географічних наук, доцент	доцент кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки
Вовк Олександр Павлович	кандидат геологічних наук, доцент	доцент кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки
Додатково залучені стейкхолдери		
Кравчук Ростислав Сергійович		заступник начальника Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області
Мельник Марина Валеріївна		здобувачка освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 103 Науки про Землю ОПІ Гідрологія на географічному факультеті ВНУ імені Лесі Українки
Рецензенти:		
Хільчевський Валентин Кирилович	доктор географічних наук, професор	професор кафедри гідрології та гідроекології КНУ імені Тараса Шевченка
Ганущак Мар'яна Михайлівна	кандидат географічних наук	завідувачка сектору гідрологічного прогнозування Волинського обласного центру з гідрометеорології

**1. Профіль освітньої програми
підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
галузі знань 10 Природничі науки
зі спеціальності 103 Науки про Землю**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки. Географічний факультет. Кафедра фізичної географії.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр. Освітня кваліфікація: Бакалавр з наук про Землю.
Офіційна назва освітньої програми	Гідрологія.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, загальний термін навчання – 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Акредитація 2022 р.
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень: НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Повна загальна середня освіта.
Мова(и) викладання	Українська мова.
Термін дії освітньої програми	2023–2027 н. рр.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://wiki.vnu.edu.ua/images/f/fe/OPP_Hidrolohii_103_Nauky_pro_Zemliu_bakalavr_2023.pdf
2 – Мета освітньої програми	
Набуття здобувачем вищої освіти компетентностей, достатніх для формування високоосвіченої, національно свідомої особистості, яка здатна до продукування інноваційних ідей, науково-дослідницької діяльності, відповідно до загальнонаціональних і європейських пріоритетів, розв'язання спеціалізованих задач в предметній області наук про Землю, вирішувати практичні проблеми в процесі професійної діяльності та навчання, застосовуючи підходи та методи загальнонаукові та сфери наук про Землю.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	10 Природничі науки 103 Науки про Землю Об'єкт вивчення: природні та антропогенні комплекси, процеси і явища у геосферах у взаємозв'язку, перетвореннях і розвитку в просторі й часі. Цілі навчання: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі наук про Землю та

	практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук про Землю і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Теоретичний зміст предметної області: знання щодо будови, фігури, складу, походження, розвитку Землі або її геосфер, явищ і процесів, що в них відбуваються. Базові знання з природничих наук, математики та інформаційних технологій в обсязі, необхідному для дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів у геосферах. Методи, методики та технології: фізичні та хімічні методи, методи натурального, прямого та опосередкованого, безпосереднього лабораторного або дистанційного дослідження компонентів геосфер, процесів і явищ, методи моделювання та опрацювання інформації. Інструменти та обладнання: обладнання (вимірювальні прилади, моделі, колекції, інформаційні технології), що необхідне для польового, лабораторного, дистанційного дослідження складу, будови і властивостей геосфер, процесів і взаємозв'язків в їх межах у просторі і часі.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма ґрунтується на методології та фундаментальних засадах науки, а також на результатах сучасних наукових досліджень у галузі наук про Землю, передбачає надання загальних знань та професійну підготовку у сфері дослідження проблем геосфер, необхідних для подальшої професійно-наукової діяльності.
Основний фокус освітньої програми	Вища освіта в галузі знань 10 Природничі науки зі спеціальності 103 Науки про Землю. Ключові слова: геосфери, атмосфера, літосфера, гідрологія, гідросфера, проблеми гідросфери, гідрологічні дослідження, методологія гідрологічних досліджень, методологія прикладних досліджень в сфері наук про Землю.
Особливості програми	Залучення провідних науковців, фахівців управлінських та науково-дослідних установ і організацій до реалізації освітнього процесу. Здійснення навчальної діяльності у напрямку гідрології. Формування фахівців, що компетентні у сфері раціонального використання водних ресурсів та здатні вирішувати проблеми водокористування. Наявність широкого переліку вибіркових дисциплін. Поєднання аудиторного і самостійного навчання студентів із практичною підготовкою під час навчальних (з виїздом) та виробничих практик з фахових дисциплін. Реалізація краєзнавчого підходу в ході дослідження гідрологічних особливостей Волинської області та вивчення відповідних дисциплін. Залучення здобувачів до наукових досліджень шляхом участі в наукових гуртках, проблемних групах, наукових семінарах і конференціях, виконанні кафедральної наукової тематики, написанні тез та наукових статей. Участь здобувачів у факультетських і Всеукраїнських олімпіадах з наук про Землю, організація та проведення турнірів, брейн-рингів, квестів з метою поглиблення знань з фахових дисциплін та набуття соціальних навичок.

	Можливість академічної мобільності у закладах вищої освіти України та за кордоном. Виконання та захист здобувачами кваліфікаційної роботи після проходження переддипломної практики.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Бакалаври з наук про Землю володіють комплексними знаннями щодо особливостей геосфер і можуть працювати в установах водогосподарського комплексу, сфері природокористування та водокористування, гідроекологічної експертизи, в природоохоронних організаціях, у національних природних парках, сфері моніторингу геосфер на посадах гідрогеолога, гідролога, гідрографа, гідрохіміка, фахівця з використання водних ресурсів, лаборанта наукового підрозділу.	
Придатність до працевлаштування	Допуском до професії є наявність підтвердженої документом про вищу освіту кваліфікації: Освітня кваліфікація: Бакалавр з наук про Землю.
Подальше навчання	Можливість продовжити навчання на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 103 Науки про Землю. Набуття кваліфікацій за іншими освітніми програмами та спеціальностями (спеціалізаціями) у сфері вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання та навчання здійснюється у формі лекцій, практичних занять із розв'язання проблем, диспутів, виконання проєктів, дослідницьких лабораторних робіт, індивідуальних занять, навчання в системі Moodle, Office 365, польових навчальних і виробничих практик, підготовки курсових робіт і випускної кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та лінгвістичною шкалою оцінювання. Поточний контроль (усне та письмове опитування, тестування, презентації, повідомлення, дискусії). Підсумковий контроль (письмові та усні заліки, екзамени, захист результатів практик, курсових робіт, кваліфікаційної роботи).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІНТ)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій і методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умови недостатності інформації.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного

	відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово. ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Навички безпечної життєдіяльності. ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища. ЗК12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему. ФК2. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій при вивченні Землі та її геосфер. ФК3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах. ФК4. Здатність застосовувати прості кількісні та якісні методи при дослідженні геосфер і процесів в них. ФК5. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер. ФК6. Здатність інтегрувати польові і лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання. ФК7. Здатність проводити моніторинг природних явищ і процесів. ФК8. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових та лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати. ФК9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності. ФК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.
6 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю. ПРН2. Використовувати усно та письмово професійну українську мову. ПРН3. Спілкуватися іноземною мовою за фахом. ПРН4. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю. ПРН5. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження. ПРН6. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер. ПРН7. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій при

	вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер. ПРН8. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів. ПРН9. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу. ПРН10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових рівнях. ПРН11. Впорядковувати й узагальнювати матеріали польових і лабораторних досліджень. ПРН12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації. ПРН13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення, знати свої права і громадянські обов'язки, дотримуватись морально-етичних норм у професійній діяльності, впроваджувати різні види та форми рухової активності в особисту та професійну діяльність. ПРН14. Брати участь у розробці проєктів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю. ПРН15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки інформації.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	100 % науково-педагогічних працівників, задіяних до викладання циклу дисциплін, що забезпечують загальні та спеціальні (фахові) компетентності бакалавра, мають наукові ступені та/або вчені звання. Викладачі кафедри фізичної географії мають досвід роботи у вищій школі, є авторами підручників, посібників, навчально-методичних видань. Рівень кваліфікації постійно підвищується, зокрема, шляхом проходження стажувань у закладах вищої освіти України та за кордоном, участі у сертифікаційних семінарах.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпечення, відповідно до ліцензійних умов, навчальними корпусами, приміщеннями для науково-педагогічних працівників, сучасною науковою бібліотекою, гуртожитками, що об'єднані у студентське містечко, спортивними спорудами (спортивно-оздоровчий комплекс, 12 спортивних залів, відкриті спортивні майданчики, 2 стадіони (у т.ч. «Спортивне «Ядро»). У приміщеннях навчальних корпусів працюють 8 їдалень на 560 посадкових місць. Функціонують ботанічний сад, агробіостанція, музеї, база відпочинку–табір «Гарт», центр культури та дозвілля. Викладання навчальних дисциплін освітньої програми Гідрологія здійснюється в спеціалізованих кабінетах. Приміщення, що використовуються у навчальному процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, доступні для використання особами з особливими потребами. Для організації освітнього процесу використовуються навчальна лабораторія краєзнавчих атласів, геологічний музей, спеціалізована аудиторія «Інноваційний освітній простір». Усі лекційні аудиторії пристосовані до використання мультимедійної техніки.

	Наявна база для проведення навчальних польових практик – табір «Гарт» (на 252 місця) на озері Світязь в межах Шацького природного національного природного парку.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Усі навчальні дисципліни, що передбачені освітньою програмою, забезпечені навчально-методичними матеріалами. Університет має укладені договори з базами практик (понад 260). Використання інформаційного пакету навчально-методичних матеріалів в системі управління навчанням Moodle, Office 365 ВНУ імені Лесі Українки та авторських розробок науково-педагогічних працівників. Наявна бібліотека загальною площею 6790,3 м², з них читальні зали – 1835,7 м² на 652 місця та загальним фондом 843 329 примірників. Читальні зали є зоною Wi-Fi. Перелік фахових періодичних видань – 15, електронних фахових–6. Функціонує університетський електронний репозитарій. Електронний каталог бібліотеки містить 506 711 записів і доступний онлайн в режимі 24/7. Для навчальних цілей в університеті використовуються 27 комп'ютерних лабораторій Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування загальною площею 1136 м². Усі комп'ютери Центру (375 одиниць) об'єднані у корпоративну мережу з підключенням до глобальної мережі Internet. Парк комп'ютерної техніки університету налічує понад 1200 одиниць. Використання сучасного програмного забезпечення: Google Maps, Google Earth MS Windows, MS Office, QGIS.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ВНУ імені Лесі Українки та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між ВНУ імені Лесі Українки та навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови володіння українською мовою або ж після вивчення курсу української мови на підготовчому відділенні.

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Розподіл змісту освітньо-професійної програми за циклами

№ з/п	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження бакалавра (кредитів / %)		
		Обов'язкові компоненти освітньої програми	Вибіркові компоненти освітньої програми	Всього за весь термін навчання
1.	Цикл загальної підготовки	55/30,55	- / -	55/22,91
2.	Цикл професійної підготовки	125/69,44	60/25,0	185/77,09
Всього за весь термін навчання		180/75,0	60/25,0	240/100

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми Гідрологія (ОК – освітній компонент, ВОК – вибірковий освітній компонент)

Код о/к	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів / годин	Форма підсумкового контролю
<i>1. Цикл загальної підготовки</i>			
ОК1	Україна в європейському історичному та культурному контекстах	3/90	Залік
ОК2	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3/90	Екзамен
ОК3	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	12/360	Залік Екзамен
ОК4	Філософія	3/90	Залік
ОК5	Інформаційні технології, ГІС і дистанційне зондування Землі	4/120	Екзамен
ОК6	Фізичне виховання	2/60	Залік

OK7	Творчий феномен Лесі України	2/60	Залік
OK8	Хімія і фізика геосфер	4/120	Екзамен
OK9	Загальне землезнавство	6/180	Екзамен
OK10	Геологія загальна та історична	6/180	Екзамен
OK11	Основи раціонального природокористування та охорони природи	4/120	Екзамен
OK12	Основи трудового права та підприємницької діяльності	3/90	Залік
OK13	Безпека життєдіяльності та охорона праці	3/90	Залік
	Разом	55/1650	
2. Цикл професійної підготовки			
OK14	Метеорологія та кліматологія	5/150	Екзамен
OK15	Гідрологія	6/180	Екзамен
OK16	Геоморфологія та палеогеографія	4/120	Екзамен
OK17	Географічне моделювання і прогнозування	4/120	Екзамен
OK18	Гідробіологія	4/120	Екзамен
OK19	Грунтознавство з основами географії ґрунтів	4/120	Екзамен
OK20	Гідрографія України	4/120	Екзамен
OK21	Гідрохімія	4/120	Екзамен
OK22	Картографія з основами геодезії	5/150	Екзамен
OK23	Водні ресурси України	4/120	Екзамен
OK24	Гідрохімія Світового океану	4/120	Екзамен
OK25	Руслові процеси	4/120	Екзамен
OK26	Водогосподарські розрахунки	4/120	Екзамен
OK27	Гідрогеологія	4/120	Екзамен
OK28	Управління водними ресурсами	4/120	Залік
OK29	Ландшафтна екологія	4/120	Екзамен
OK30	Гідроекологічний моніторинг	6/180	Залік Екзамен
OK31	Океанологія	4/120	Екзамен
OK32	Методи прикладних досліджень	4/120	Екзамен
OK33	Раціональне використання та	5/150	Екзамен

	охорона водних ресурсів		
ОК34	Екологічна безпека	4/120	Екзамен
ОК35	Курсова робота з гідрографії України	3/90	Залік
ОК36	Курсова робота з обробки та аналізу гідрометеорологічної інформації	3/90	Залік
ОК37	Навчальна практика з основ польових досліджень геосфер	6/180	Залік
ОК38	Навчальна професійно-орієнтована практика	4/120	Залік
ОК39	Практика з гідрометеорології	5/150	Залік
ОК40	Виробнича практика з фаху	4/90	Залік
ОК41	Переддипломна практика з написанням кваліфікаційної роботи	7/210	Залік
ОК42	Кваліфікаційна робота	2/60	Прилюдний захист
	Разом	125/3750	
3. Цикл вибіркових навчальних дисциплін			
ОК43	Вибірковий освітній компонент 1	5/150	Залік
ОК44	Вибірковий освітній компонент 2	5/150	Залік
ОК45	Вибірковий освітній компонент 3	5/150	Залік
ОК46	Вибірковий освітній компонент 4	5/150	Залік
ОК47	Вибірковий освітній компонент 5	5/150	Залік
ОК48	Вибірковий освітній компонент 6	5/150	Залік
ОК49	Вибірковий освітній компонент 7	5/150	Залік
ОК50	Вибірковий освітній компонент 8	5/150	Залік
ОК51	Вибірковий освітній компонент 9	5/150	Залік
ОК52	Вибірковий освітній компонент 10	5/150	Залік
ОК53	Вибірковий освітній компонент 11	5/150	Залік
ОК54	Вибірковий освітній компонент 12	5/150	Залік
	Разом	60/1800	
	Всього за навчальним планом	240/7200	

Тематика наукових досліджень

1. Дослідження природи Західного Полісся (геоморфології, гідрології, геології, водних ресурсів, клімату, раціонального природокористування, заповідної справи).
2. Оцінка природно-ресурсного потенціалу Північно-Західного регіону України та прикордонних територій.
3. Оцінка сучасного екологічного стану Волинської області та розробка шляхів екологічно-безпечного стійкого розвитку.
4. Аналіз екологічної безпеки Волинської області та розробка заходів для її підвищення.
5. Дослідження сучасного стану та напрямків оптимізації гідрологічних об'єктів природно-заповідного фонду у Волинській області.
6. Оцінка сучасного та розробка перспектив розвитку водогосподарських комплексів.
7. Водоресурсний потенціал та проблеми комплексного розвитку Північно-Західного регіону України та прикордонних територій.
8. Територіальні особливості прояву глобальних змін клімату.
9. Проблеми малих річок Північно-Західного регіону України.
10. Дослідження наслідків осушувальної меліорації у межах Волинської області.
11. Дослідження озерних комплексів Волинської області та прилеглих територій.
12. Аналіз стану водно-болотних угідь Західного Полісся та прилеглих територій. Проблема вторинного заболочення.
13. Гідрологічні наслідки добування корисних копалин у межах Волинської області.
14. Наслідки добування бурштину у межах Західного Полісся.
15. Перспективи розвитку водного туризму у межах Північно-Західної України.
16. Дослідження гідрологічного стану озера Світязь.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

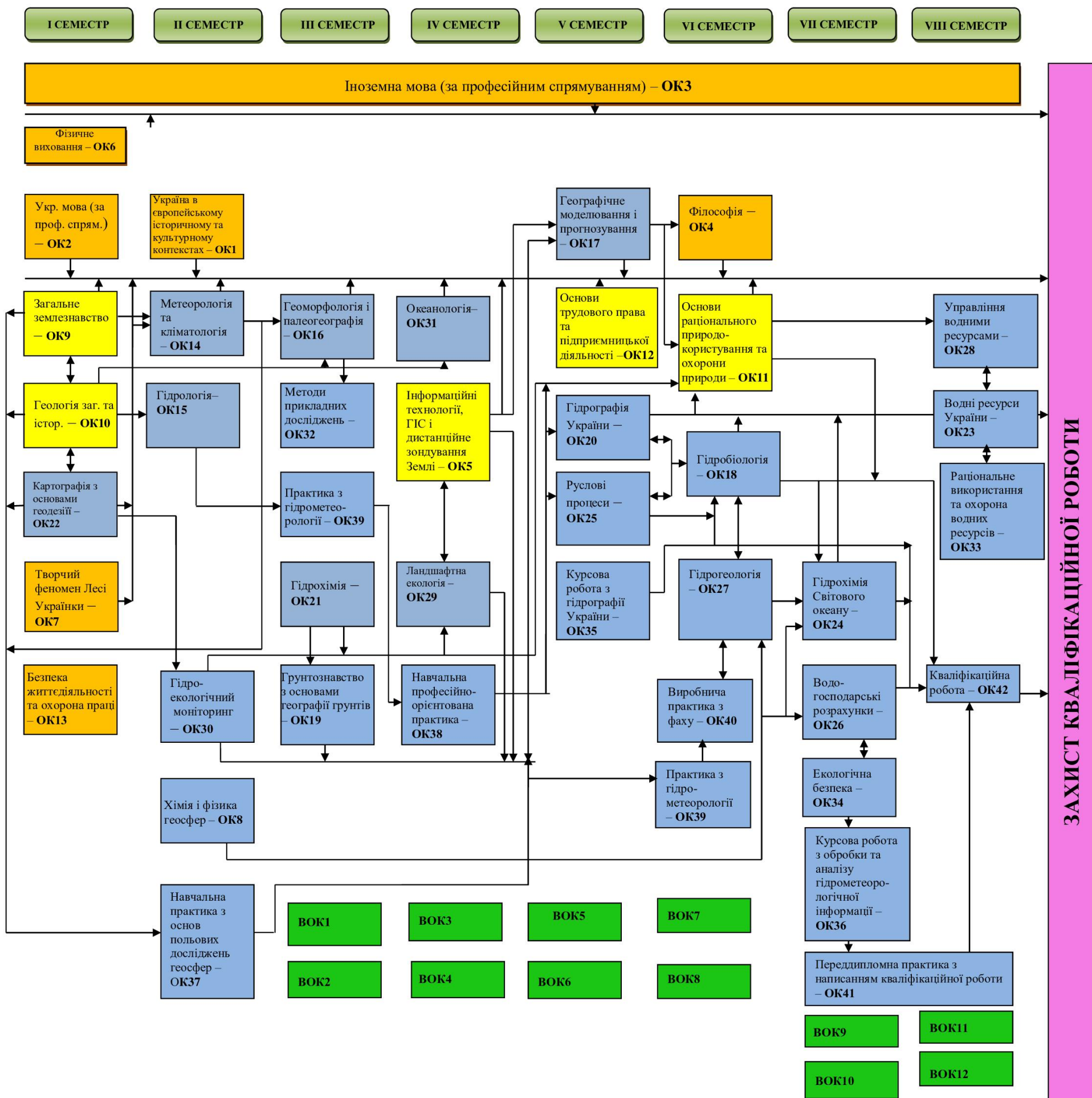
Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки за освітньо-професійною програмою Гідрологія здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у предметній області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів і процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорії і методів дизайну.

У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації та списування.

Кваліфікаційна робота має бути розміщена у репозитарії ВНУ імені Лесі Українки. За результатами захисту кваліфікаційної роботи, атестаційною комісією, призначеною наказом ректора Університету, приймається рішення про присудження (відмову в присудженні) кваліфікації (Освітня кваліфікація: Бакалавр з наук про Землю. Професійна кваліфікація: Фахівець з раціонального використання водних ресурсів) і врученням диплома державного зразка.

У разі відмови атестаційною комісією у присудженні здобувачеві кваліфікації, передбаченої даною освітньою програмою, він отримує Академічну довідку встановленого зразка.

4. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Таблиця 5. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетенції				
ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.				+
ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				+
ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		
ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	+			
ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.			+	
ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.			+	
ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.		+		
ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	+		+	
ЗК9. Здатність працювати в команді.				+
ЗК10. Навички безпечної життєдіяльності.		+		
ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища.				+
ЗК12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).				+
Спеціальні (фахові) компетенції				
ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.	+			
ФК2. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій при вивченні Землі та її геосфер.	+			
ФК3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.		+		
ФК4. Здатність застосовувати прості кількісні та якісні методи при дослідженні геосфер і процесів в них.		+		
ФК5. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.		+		

ФК6. Здатність інтегрувати польові і лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.			+	+
ФК7. Здатність проводити моніторинг природних явищ і процесів.	+	+		
ФК8. Здатність самостійно досліджувати, природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових та лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.		+		+
ФК9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.				+
ФК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.		+		

Гарант освітньої програми

доц. М. Р. Забокрицька

OK21	+			+	+				+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK22	+		+	+	+			+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK23	+			+	+				+			+			+	+	+	+	+				+
OK24	+				+				+			+		+	+		+	+	+	+	+		+
OK25	+			+	+				+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK26	+			+	+			+	+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK27	+			+	+				+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK28	+			+	+			+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK29	+			+	+				+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK30	+			+	+			+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK31	+				+				+			+		+	+		+	+	+	+	+		+
OK32	+			+	+			+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK33	+	+		+	+				+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK34	+		+	+	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
OK35	+				+			+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK36	+				+			+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK37	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK38	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK39	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK40	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK41	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK42	+				+			+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Гарант освітньої програми

доц. М. Р. Забокрицька

**7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
компонентами освітньо-професійної програми Гідрологія
(ПРН – програмні результати навчання, ОК – освітній компонент)**

Освітні компо- ненти / Програмні результати навчання	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15
ОК1						+							+		
ОК2		+											+		
ОК3			+										+		
ОК4						+				+		+	+		
ОК5	+			+	+		+	+	+	+	+		+	+	+
ОК6													+		
ОК7													+		
ОК8	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК9	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК10	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК11	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК12													+	+	
ОК13					+								+		
ОК14	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК15	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК16	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК17	+			+	+		+	+	+	+	+		+	+	+
ОК18	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК19	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК20	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+

OK21	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
OK22	+			+	+		+	+	+	+	+		+	+	+
OK23	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
OK24	+			+	+	+	+		+	+	+	+			
OK25	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
OK26	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK27	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
OK28	+			+	+		+	+	+	+	+		+	+	+
OK29	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
OK30	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK31	+			+	+	+	+		+	+	+	+			
OK32	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
OK33	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
OK34	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
OK35	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK36	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK37	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
OK38	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
OK39	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
OK40	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
OK41	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
OK42	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Гарант освітньої програми

доц. М. Р. Забоклицька